

ПЕРЕДМОВА

Учітесь, читайте,
І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь
Тарас Шевченко

Зі здобуттям незалежності українська держава потребувала нової сучасної системи освіти і науки, яка б відійшла б від застарілих радянських стандартів з закостенілими тоталітарними вимогами. У перші десятиліття суспільство позитивно сприймало ідеї корінної зміни системи і зрештою українські вчені та освітяни були цілком готові до основоположних реформ, а не модернізації чи реорганізації.

Незворотним став процес реформування вищої школи та науки в Україні з 2005 року, з моменту коли було розпочато адаптацію української системи вищої освіти і докторської підготовки до європейських стандартів. Майже десятиліття вносилися зміни до законодавства, нормативних актів, підписувалися різного гатунку міжнародні акти, які б дозволили імплементувати вітчизняну систему вищої школи та науки у євроатлантичний простір.

Широкомасштабне вторгнення росії в Україну, ще більше загострило питання щодо реформування системи освіти у державі, і не лише структурно, але особливо гостро питання постало щодо змістовного наповнення.

Колектив авторів даної монографії цілком усвідомлюючи всі ризики та виклики поставив собі за ціль проаналізувати окремі аспекти які потребують або вже зазнали певних змін в освітньо-науковій сфері. Критичному аналізу піддалися освітні програми з гуманітарних наук, якість надання освітніх послуг та організація навчального процесу у закладах вищої освіти. Окрема увага звертається на потребу удосконалення законодавства про освіту. Адже новітні виклики такі, як COVID та війна, зумовили підвищення вимог до дистанційного навчання та виникає багато питань до рівня освіти за такою формою.

При тому активне застосування у сучасних соціально-економічних умовах цифрових технологій вимагає сьогодні від системи освіти підготовки фахівців іншого професійного мислення. Цим викликом сьогодення автори приділили значну увагу, зокрема у роботі викладені проєктні технології орієнтовані на формування гуманістичного світогляду, духовних цінностей та самовдоско-

налення студентів закладів вищої освіти та рекомендації щодо підвищення ефективності використання відкритих освітніх ресурсів (ВОР) у вищій освіті, наведено поширені практики створення і впровадження ВОР у освітній процес.

Приділена увага також системі «неперервної освіти», яка протягом останніх років займає ключове місце у науково-теоретичних дискусіях науковців та практиків. Не менш важливим сьогодні є і формування індивідуальної освітньої траєкторії розвитку комунікативної компетентності сучасного педагогічного/науково-педагогічного працівника в умовах військової дійсності.

Питанням дослідження психологічних чинників які впливають на академічну доброчесність та успішне навчання присвячено окремий розділ у монографії. Вони є достатньо актуальними в українській освітній сфері, адже зважаючи на війну елементи тривожності та стресу безпосередньо впливають на академічну успішність, як і особливості індивідуальної-психологічної характеристики здобувача освіти на академічну доброчесність.

На прикладі агропромислового комплексу виконано експрес-аналіз фінансового забезпечення науково-дослідної сфери у порівнянні із іншими зарубіжними країнами та запропоновано підходи щодо його реформування

Слід зазначити, що попри намагання колективом авторів висвітлити максимально ширший спектр проблем та досягнень триваючої реформи української вищої школи, вдалося дослідити лише окремі її елементи. Можемо констатувати, що українська вища школа потребує ще достатньо великих ефективних змін у багатьох напрямках, нажаль, ще і до сьогодні зберігається чимало елементів від радянської системи освіти, а також українську вищу школу не оминули і ті кризові явища, які притаманні сьогодні системі освіти в Європі вцілому.